

MAATREGELEN EN AANDACHTSPUNTEN VOOR EEN RELANCE VAN DE ECONOMIE EN DE BOUW IN HET BIJZONDER

Update 31 augustus 2020

In aanloop naar de verkiezingen van 26 mei 2019 heeft Bouwunie een **verkiezingsmemorandum** opgesteld.

Vandaag leven we evenwel in een andere wereld. De impact van de **coronacrisis** is zwaarder dan eerst gedacht. Ook voor de bouwsector. Uit de jongste bouwbarometer-enquête van Bouwunie blijkt dat de vooruitzichten voor de sector op middellange termijn niet rooskleurig zijn. Nieuwe opdrachten blijven achter sinds het begin van de coronacrisis. De bedrijven en de tewerkstelling in de sector staan onder druk. De omzet is gemiddeld gedaald met 30% en 15% van de bouwbedrijven zegt jobs te moeten schrappen. Onze economie en de bouwsector, een sector met 129.000 bedrijven die 320.000 mensen tewerkstelt en jaarlijks een omzet van 77 miljard euro draait, hebben nood aan een **relanceplan**.

We hebben ons verkiezingsmemorandum van vorig jaar geactualiseerd én uitgebreid met enkele toekomstgerichte relancemaatregelen. U vindt hier de belangrijkste federale zaken.

De uitdagingen waar ons land en de bouwondernemerswereld voor staan, zijn groot en vragen gepaste maatregelen en politieke keuzes. Bouwunie is alvast bereid om hieraan constructief mee te werken.

Nood aan investeringen

België heeft jarenlang te weinig geïnvesteerd. Er is dringend een inhaalbeweging nodig om onze infrastructuur up-to-date te maken en om een duurzame economische groei te verzekeren. Dat betekent voldoende investeren in de aanleg en het verbeteren van bestaande infrastructuur maar zeker ook in het onderhoud ervan. Daarnaast heeft de coronacrisis het vertrouwen van gezinnen en ondernemingen zwaar aangetast waardoor ook daar investeringen uitblijven.

De bouw is een goede motor voor de hele economie. Het stimuleren van de bouwactiviteit heeft een bewezen positief multiplicatoreffect op de rest van de economie. Voor een algemene relance is het dus belangrijk dat gezinnen, bedrijven en overheden blijven investeren. In woningen, gebouwen en infrastructuur. Dat betekent eerder geplande bouwprojecten effectief uitvoeren én nieuwe projecten opstarten.

Om dit te stimuleren blijft Bouwunie in de eerste plaats ijveren voor een veralgemening van het verlaagde btw-tarief van 6% voor sloop en heropbouw én voor stimuli voor de renovatie van onze woningen en gebouwen zodat die energiezuiniger, moderner en comfortabeler worden. We zetten zo meteen stappen vooruit om de klimaatdoelstellingen te halen. Hiervoor is het nodig dat we tegen 2050 tot 100.000 woningen per jaar grondig renoveren. Dat betekent dat de renovatiegraad moet verdrievoudigen naar minstens 3 procent per jaar.

In concreto

- Om **sloop- en heropbouw** te stimuleren, vraagt Bouwunie om nu snel werk te maken van de uitbreiding van het verlaagde btw-tarief van **6%** over gans België. Nu is dit tarief slechts van toepassing in een beperkt aantal steden en gemeenten.

- Om particuliere klanten over de streep te trekken om te investeren in hun woning en daarvoor een beroep te doen op reguliere bouwbedrijven, vraagt Bouwunie om **een belastingvoordeel** toe te kennen aan wie **bouw- en renovatiewerken aan zijn of haar woning** laat uitvoeren. We vragen om 15 procent van alle bouwuitgaven en investeringen aftrekbaar te maken van het belastbaar inkomen (aan de hand van officiële facturen) met een plafond van maximaal 7.000 euro per jaar. Voor energiebesparende uitgaven kan dat plafond verhoogd worden tot 9.000 euro. Particuliere klanten kunnen op deze manier een belastingbesparing realiseren van 3.500 euro voor gewone investeringen tot 4.500 euro voor energiebesparende uitgaven, per jaar dat dit belastingvoordeel geldt.
De overheid verdient een groot deel van deze belastingverminderingen terug door de inkomsten van de economische herleving van de bouwsector.

Graag meer efficiëntie!

Voor de bouwondernemingen blijven de aanpak van de administratieve rompslomp en de overregulering erg belangrijk. Ze vragen respect voor het ondernemerschap. Dat wil zeggen dat overheden die regels en administratie opleggen, altijd eerst moeten nagaan wat echt nodig is, zich daartoe beperken en dit dan zo eenvoudig mogelijk maken.

Bouwkmo's hebben nood aan transparante, duidelijke, stabiele en eenvoudige regels, geschreven vanuit de ondernemersrealiteit. De regels moeten gemakkelijk uitvoerbaar en aanvaard zijn zodat iedereen er zich aan houdt en ze eenvoudig afdwingbaar zijn. Een goede communicatie, betere uitwisseling van gegevens en een doorgedreven digitalisering moeten zorgen voor minder verplichtingen en minder paperasserie.

Administratieve vereenvoudiging

De ondernemers vragen een effectieve en efficiënte aanpak van de administratieve overlast.

- Bouwunie vraagt de ontwikkeling van een **digitale kluis** waarin ondernemers alle attesten van overheden en andere instanties kunnen bewaren.
- Bij invoering van een nieuwe verplichting moeten er **twee bestaande verdwijnen**. Dat is de enige manier om tot een daadwerkelijke daling te komen.
- Alle **sociale documenten** moeten digitaal beschikbaar mogen zijn zodat bouwbedrijven die niet langer op papier moeten meenemen of meegeven naar hun werven.

Stop overregulering

Bouwunie vraagt met aandrang dat de reglementering kmo-proof wordt gemaakt. Kmo's hebben geen bataljon aan administratieve medewerkers of juristen om de overvloed aan complexe regels op te volgen.

Dat betekent ook het afschaffen van nutteloze en onwerkbare regels en wetten.

Een voorbeeld is de **hoofdelijke aansprakelijkheid lonen**. Daar zijn nu twee regelingen, wat onzinnig is.

Bouwunie wil de huidige "papieren" **veiligheid** weg. Het is de realiteit die telt, niet wat op papier staat. De inspectiediensten mogen zich dus niet beperken tot het louter nakijken of alle papieren en administratie in orde zijn, maar moeten effectief op het terrein naar de reële situatie kijken, bij

voorkeur in overleg met de adviseurs van Constructiv, het sectorfonds van de bouw dat heel wat inspanningen levert om de veiligheid en het welzijn op de bouwvelden te verhogen.

De **contact tracing** mag niet afgewimpeld worden op de bouwbedrijven. Volgens een nieuw Ministerieel Besluit dat op 22 augustus jl. werd gepubliceerd, zouden bouwbedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor het vergaren en tijdelijk bijhouden van diverse informatie om de contact tracing van buitenlandse werknemers en onderaannemers mogelijk te maken. Bouwunie betreurt dat deze nieuwe wetgeving, die voor extra administratieve druk zorgt, zomaar zonder enig voorafgaand overleg met de sector werd ingevoerd. Bouwunie vraagt om deze verplichting te vereenvoudigen. Intussen moeten de inspectiediensten coachend optreden en niet sanctionerend.

Wat het **werftransport** en de **tachograaf** betreft. Bouwunie wil een volledige tachograafvrijstelling voor alle voertuigen van meer dan 3,5 ton gebruikt in de bouwsector. En uiteraard ook geen invoering van een tachograafverplichting voor voertuigen onder de 3,5 ton want dit is niet opportuun in de bouw. Voor rijbewijzen B is de grens van 3,5 ton te laag.

Eerlijk en gelijk speelveld

De bouwsector heeft zwaar te lijden onder de deloyale concurrentie. Van buitenlandse ondernemingen maar ook van bedrijven en personen die de regels aan hun laars lappen of personeel tewerkstellen aan dumpingprijzen. Oneerlijke concurrentie – in al zijn vormen – is een ware pest. Met name voor de bouwbedrijven die het spel wel eerlijk spelen. Sociale dumping en fraude moeten streng aangepakt worden. De bouwondernemers willen gelijke wapens, gelijke regels en plichten. Een duidelijke en eenvoudige wetgeving én een efficiënt opsporen van fraude en misbruiken zijn nodig.

Sociale dumping aanpakken

De concurrentie van en met goedkopere buitenlanders ontwricht de Vlaamse bouwsector. De jongste jaren gingen hierdoor duizenden jobs verloren. Om precies te zijn: meer dan 18.000 bouwarbeidersjobs in de periode 2012-2017 terwijl in dezelfde periode het aantal gedetacheerden in de bouw meer dan verdubbelde tot 130.000 (cijfers Constructiv).

Wat is nodig?

- Een **databank** waarin buitenlandse bedrijven opgenomen zijn met een “rood” of “groen” licht, zodat opdrachtgevers gemakkelijker kunnen controleren of ze met een gekend bedrijf in zee gaan dat in het thuisland in regel is met de wet- en regelgeving.
- Het effectief toepassen van het **subsidiariteitsbeginsel** voor de strijd tegen sociale dumping en sociale fraude, zodat onze eigen inspectiediensten alle mogelijke bevoegdheden hebben (zoals ze deze hebben t.a.v. Belgische werkgevers en werknemers) om zij die zich in België bezondigen aan fraude of sociale dumping aan te pakken en te sanctioneren.

Aanpak legale oneerlijke concurrentie

Gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde werkplek is eerlijk en rechtvaardig. En voor Bouwunie het minimum minimorum. Want ook met een gelijke beloning blijven gedetacheerde werknemers uit Midden- en Oost-Europese landen goedkoper omdat ze daar lagere sociale zekerheidsbijdragen betalen.

Bouwunie stelt daarom het volgende voor:

- Versterking van de **lastenverlaging** op ploegenarbeid in de bouw

- In afwachting van een harmonisering van de sociale zekerheidsbijdragen in de EU: inning van de **sociale zekerheidsbijdrage** in het werkland met doorstorting naar het thuisland (let op: dit impliceert niet de onderwerping aan de sociale zekerheid in het werkland!).

Moderne arbeidswet

Bouwunie is al langer vragende partij om de arbeidswet soepeler en werkbaar te maken, rekening houdend met de tijdsgeschiedenis. Afwijkingen, punctuele uitzonderingen, onvoorziene of uitzonderlijke situaties veroorzaken een zware administratieve last en bieden zelden de juiste oplossing voor werkgevers en werknemers. Een vereenvoudiging en modernisering van de arbeidswet is nodig.

Overuren: vraag om meer en flexibeler te kunnen werken zonder dat dit de kosten verhoogt

Door de coronaproblematiek hebben heel wat bouwprojecten een achterstand opgelopen. De nood is hoog om uitvoering te geven aan de afspraken die staan vervat in het sectoraal akkoord 2019-2020.

Uitvoering sectoraal akkoord bouw 2019-2020

In de bouwsector hebben we een sectorspecifiek overurenstelsel, nl. KB213. Binnen de bouwsector bestaat er nu al het akkoord tussen alle sociale partners om het aantal KB213-uren per dag op te trekken van 1u naar 1u30 per dag. Een werknemer kan zo tot 7,5 overuren presteren op weekdays en 8 uren op zaterdag. Dit dient zo spoedig mogelijk ingevoerd te worden.

Op sectorniveau bestaat ook het akkoord voor een uitbreiding van het aantal overuren dat **fiscaal gunstig** behandeld wordt (d.i. vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor de werkgever en een belastingvermindering voor de werknemer, dus een beperking van de kostprijs voor de werkgever en een verhoging van hetgeen een werknemer netto overhoudt). Nu zijn dat er 180. Op sectorniveau is er consensus om dit aantal fiscaal gunstige overuren op te trekken naar 220u. Ook dit dient zo spoedig mogelijk ingevoerd te worden.

Uitbreiding en versoepeling

Nu mogen er op jaarbasis 180 KB 213-overuren gedaan worden. We vragen om dit tijdelijk op te trekken naar 360 uren (tijdelijk = omwille van de coronacrisis). Idem voor de fiscaal gunstige overuren (optrekken van 220 naar 360u).

Bouwunie vraagt om tijdelijk een vrije verdeling toe te staan tussen het aantal uren dat op zaterdag kan gewerkt worden en in de week.

Vrije keuze voor recuperatie

Bouwunie vraagt ook de tijdelijke invoering van de vrije keuze voor recuperatie in systemen van nieuwe arbeidsregelingen (wet 17 maart 1987). In dit meerurenstelsel hebben de werknemers geen keuze en moeten ze de meer gepresteerde uren verplicht recupereren. Daarnaast moeten de uren die in dat systeem van nieuwe arbeidsregelingen gepresteerd worden, eveneens fiscaal gunstig behandeld kunnen worden zoals dat nu het geval is met de KB213-uren.

Door deze maatregelen verhoogt de koopkracht van de werknemers die bereid zijn om meer te werken en kunnen werkgevers de opgelopen achterstand inhalen aan een aanvaardbare kostprijs.

Uitzendarbeid

Uitzendarbeid is nuttig en nodig. Maar de kostprijs voor de ondernemingen die een beroep willen doen op een uitzendkracht is wel erg hoog. Té hoog voor kmo's die niet de onderhandelingskracht van grote ondernemingen hebben.

Bouwunie vraagt:

- Om een einde te maken aan de praktijk van de **afkoopsommen**.
- Een transparante **prijszetting**.

Varia

Nieuwe samenwerkingsvormen bevorderen en ondersteunen

Om in te spelen op de groeiende vraag naar kwaliteit en flexibiliteit vanwege de klant, willen de bouwbedrijven soepeler kunnen samenwerken, met minder rompslomp en minder strakke regels. De freelancer past perfect in dit plaatje. Enerzijds zijn er hoe langer hoe meer mensen die autonoom en flexibel willen werken zonder meteen een hele onderneming met werknemers te ambiëren. En anderzijds hebben bedrijven nood aan goede, vlot inzetbare werkkrachten die hun vak kennen en vaak specialisten zijn, om te engageren voor een bepaald project of een specifiek onderdeel daarvan. Aangezien de freelancer in de bouw snel dreigt weggezet te worden als schijnzelfstandige - terwijl het helemaal niet de bedoeling is, noch van de hoofdaannemer noch van de onderaannemer om te frauderen of sociale regels te omzeilen – moet de **arbeidsrelatiewet** aangepast worden. Op die manier worden echte misbruiken aangepakt maar is er bij het ontbreken van fraude of kwaadwillige druk geen sprake van schijnzelfstandigheid en kunnen beide partijen vrij hun samenwerking bepalen en uitwerken.

Beloning voor werkenden in coronatijden

Wie aan het werk is in deze bijzondere tijden mag een beloning krijgen, maar graag zonder dat dit extra kosten meebrengt voor de werkgever.

Bouwunie stelt voor om een deel van het brutoloon, bv. **500 euro**, voor enkele maanden vrij te stellen van sociale en fiscale lasten. Op die manier krijgen werknemers een substantieel hoger nettoloon, zonder stijging van de loonkost voor de werkgever.

Daarnaast vraagt Bouwunie de invoering van een **sociaal-fiscaal voordelig** systeem van **individuele bonus** (vergelijkbaar met de loonbonus (CAO90, niet-recurrent resultaatsgebonden voordeel), wat een collectieve bonus is).

Hervorming prijssherzieningsindexen

De prijssherzieningsindexen die bouwbedrijven moeten gebruiken bij overheidsopdrachten zijn toe aan een grondige modernisering. Het gaat meer in het bijzonder over de indexen I, K1, K2 en M en de OW-waarden. Deze zouden in principe de prijsevolutie van de gebruikte materialen moeten weergeven, maar zijn erg verouderd en niet meer afgestemd op de realiteit. De hervormingswerkzaamheden zijn aan de gang. Bouwunie vraagt de volle medewerking van de overheid om deze **modernisering** snel tot een goed einde te brengen en is uiteraard zelf ook bereid om hiervoor al het mogelijke te doen.

* * *